

Андрійович Алла
ст. гр. ЕЕПМ-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і
корпорацій Шумейко О. Т.)

КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В УКРАЇНІ: СТАН ТА УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

Невід'ємною складовою ринкової економіки є створення й розвиток конкурентного середовища — сукупності зовнішніх стосовно конкретного підприємства чинників, які впливають на конкурентну взаємодію підприємств відповідної галузі. У той же час конкурентне середовище є динамічним за темпами, глибиною, масштабністю змін на окремих конкретних ринках, елементом економічного життя.

Конкурентне середовище — це результат і умови взаємодії великої кількості суб'єктів ринку, що визначає відповідний рівень економічного суперництва і можливість впливу окремих економічних агентів на загальноринкову ситуацію.

Конкуренція генерує дійові стимули для того, щоб господарюючий суб'єкт не зупинявся на досягнутому; відкриває реальні можливості для вільного вибору господарського маневру для всіх учасників економічних відносин; культивує саме ринковий компонент практичних навичок та знань [1, с. 8-10].

Оцінюючи, в цілому, стан гармонізації законодавства України з точки зору процесу (як розроблення низки загальних і спеціальних законопроектів, так і приєднання нашої держави до відповідних міжнародних конвенцій), то в Україні конкурентне середовище, на мою думку, не створене, більшість з наведених й інших законодавчих положень, що захищають конкуренцію, практично в Україні не діє. В нашій державі процвітає монополізм у найбільш прибуткових галузях (продаж пального — практично усі АЗС належать декільком компаніям; будівництво житла — багатоповерхових споруд тощо), продовжує діяти протекціоністське законодавство у ряді галузей народного

господарства, яке передбачає бюджетне фінансування (субсидування) національних підприємств-виробників, що спотворює конкуренцію [2, с. 59-62].

Ефективне законодавство про банкрутство та суворе забезпечення жорстких бюджетних обмежень є вкрай важливими елементами ринкової економіки з двох головних причин. По-перше, вони встановлюють належні стимули для підприємців, менеджерів, тощо для їх діяльності у найліпший спосіб через загрозу втратити власність у випадку збиткового виробництва (ex ante ефективність). По-друге, вони забезпечують найефективніше використання активів підприємства у випадку невиконання його зобов'язань (ex post ефективність) [3, с. 85-87].

Отже, можна зробити висновок що чітка цілеспрямованість на концентрацію виробництва, сприяння становленню великого бізнесу, врахування чинника потенціальної конкуренції, виважена експортно-імпортна політика, розвиток сіткових форм організації бізнесу, регулювання діяльності ТНК в Україні - ці напрями мають стати невід'ємними складовими частинами цілісної системи конкурентної політики держави в Україні на розвиток конкурентного середовища і враховуватися при розробці інструментарію макрорегулювання, перспективних програм соціально-економічного розвитку, концепцій реформування окремих галузей і регіонів, забезпечення вирішення завдань структурної перебудови.

Література:

1. Зазимко А. *Політична економія: Структурно-логічний навчальний посібник/ Анатолій Зазимко; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. - 2-е вид., без змін. - К.: КНЕУ, 2006. - 358 с.*
2. *Розпорядження Президента України "Про деякі питання забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в процесі європейської та євроатлантичної інтеграції" № 1184/2005р. від 03.10.05 "Урядовий кур'єр" від 12.10.05.*
Базилевич В. *Антимонополні заходи держави й створення конкурентного середовища // Фінанси України. - 1998. - № 8. - С. 5-11*